

פיצוי בגין סירוב למתן גט

בישראל בין יהודים ענייני נישואים וגירושים נדונים על פי דיני המשפט העברי ומתן הגט חייב להיעשות לפי הרצון החופשי של הצדדים. ומה עושים כאשר אחד הצדדים מסרב לתת את הגט?

לבית הדין הרבני סמכות לחייב את הסרבן – גבר או אשה במתן הגט ובצעד תקדימי אישר בית הדין הרבני לפרקליטות בפסק דין לפתוח בהליך פלילי נגד סרבן גט שביה"ד פסק לכפותו בגירושו.

כן ניתן לתבוע תביעה נזיקית בעילה של סרבנות גט – לאחרונה, למשל, חייב בית המשפט סרבנית גט בפיצוי כספי, וזאת לאחר שהצדדים היו פרודים כשבע שנים ולתובע היתה בת זוג אחרת כארבע שנים. השאלה שעמדה לדיון באותו פסק דין היתה, האם יש מקום לפיצוי נזיקי בגין עיגון גם במקום שבו אין כיום חיוב בגט.

מהם השיקולים שנבחנים על ידי בית המשפט?

בית המשפט בחן את הפסיקה הענפה בתחום זה ופרט כאחד משיקוליו שלוש גישות בכל הנוגע לפסיקת פיצוי –

האחת – קפדנית בנסיבות קיצוניות כגון נסיבות המלוות באלימות, הקמת תא משפחתי שני, ניכור מוחלט וכד'.

השנייה – גישת ביניים גישה שמסתפקת גם בפסק "מצווה" או "המלצה" תוך מתן משקל לנסיבות המקרה. **השלישית** – הגישה הליברלית המנתקת את העוולה הנטענת והתביעה לפיצויי סרבנות משאלת חיוב בן זוג במתן גט בבית הדין הרבני. לפי גישה זו המסלול האזרחי בדמות תביעה לפיצויי נזיקין בגין סרבנות גט הוא מסלול עצמאי.

וכן הדגיש בית המשפט את הצפיות שהסירוב למתן גט עשוי לגרום נזק, ואת העובדה שבין בני זוג קיימת **חובת זהירות מושגית וקונקרטי** – כלומר, קיימים בין בני זוג יחסי קרבה שמחייבים כל אחד מבני הזוג לנהוג כלפי האחר בכבוד, בהגינות ובאנושיות, באופן שיאפשר לבן הזוג ניהול של אורח חיים תקין וסביר. השארת בן הזוג במסגרת נישואין כובלת חסרת תוכן ממשי, איננה התנהלות של אדם סביר. בן הזוג שהוא בבחינת סרבן גט - גבר או אשה - מודע, או חייב להיות מודע, לנזקים שנגרמים לבן הזוג המסורב. קיומה של חובת זהירות מושגית היא תנאי הכרחי, לקיומה של אחריות בעוולת הרשלנות. אך עדיין יש לבחון את חובת הזהירות הקונקרטית, כלומר - אם בין המזיק הספציפי לבין הניזוק הספציפי, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, קיימת חובת זהירות קונקרטית בגין הנזק הספציפי שהתרחש.

וכיצד למשל נקבע הפיצוי – בית המשפט בוחן את לוחות הזמנים ואת הגישות שנמנו לעיל, ויש שביחוד המשפט קובע פיצוי עבור כל חודש או שנה של עיכוב. כמו כן מתייחס בית המשפט בפסיקותיו לרכיב הזדון וההתמדה שבסרבנות הגט.

חשוב בשלב זה להזכיר כי אם סרבן הגט ייתן את הסכמתו למתן גט כתוצאה מלחץ שמופעל עליו בגין הגשה של תביעה לפיצוי בגין סרבנותו, הרי שהגט שהוא נותן עשוי להיות "גט מעושה". על פי ההלכה, "גט מעושה" הינו גט חסר תוקף ובטל. על כן, יש לנקוט באפשרות זו בזהירות ובתבונה.

נשמח ליעץ ולשקול את האפשרויות העומדות לפניך